

Vlaanderen op weg naar duurzaam voedselsysteem in 2050

nieuws

De afdeling Monitoring en Studie onderzoekt wat de vernieuwde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling impliceert voor landbouw en visserij. "Er zijn structurele veranderingen van het voedselsysteem nodig", zegt beleidsondersteuner Dirk Vervloet, "maar de huidige beleidsacties passen in de visie voor 2050 en moeten niet vervangen maar in die transitie geïntegreerd worden."

🕒 8 JULI 2011 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:00

Lees meer over:

landbouw algemeen

varia

In april van dit jaar keurde de Vlaamse regering de vernieuwde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO) goed. De afdeling Monitoring en Studie onderzoekt wat dit impliceert voor landbouw en visserij. "Structurele veranderingen van het voedselsysteem zijn nodig", zegt beleidsondersteuner Dirk Vervloet, "maar de huidige beleidsacties kunnen in die transitie geïntegreerd worden."

In het Vlaams regeerakkoord is 'duurzame ontwikkeling' ingeschreven als leidend principe. De eerste Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling dateert van 2006. Dit voorjaar werd de vernieuwde VSDO goedgekeurd. "Sinds duurzame ontwikkeling in 2004 onttrokken werd aan de bevoegdheid Leefmilieu, moet elke minister dit principe integreren in zijn of haar beleid", zegt Vervloet.

Voor landbouw en visserij betekent dit dat de overheid moet toezien op de duurzame toename van de landbouwproductiviteit, de ontwikkeling van een duurzaam consumptiepatroon en de duurzame omschakeling van de visserijvloot. "Diepgaande veranderingsprocessen zijn nodig voor die heroriëntatie naar duurzaamheid", aldus Vervloet, "want de problemen zijn complex, hardnekkig en met elkaar verbonden."

Wil de wereld verduurzamen, dan moet het hoofd geboden worden aan uitdagingen zoals de groeiende wereldbevolking, extreme armoede en sociale onrechtvaardigheid, schaarste aan eindige grondstoffen, klimaatverandering en een verlies aan biodiversiteit. Het landbouw- en voedselsysteem moet bovendien rekening houden met de persistentie van honger in de wereld maar evenzeer met voedselverspilling, met de relatie tussen voeding en gezondheid, onevenwichten in de keten, het toenemend kapitaalintensief karakter van de landbouw, de relatie tussen stad en platteland en de afvalproblematiek.

Enkel via transitie, structurele veranderingsprocessen, kan het landbouw- en voedselsysteem tot het gewenste, duurzame resultaat komen. "Zo'n transitie vergt één of meerdere generaties tijd", zegt Vervloet, "en groeit vanuit het besef dat het huidige systeem niet verder kan ontwikkelen maar totaal anders georganiseerd moet worden om de problemen op te lossen."

Volgens Vervloet werkt normaal overheidsingrijpen in deze situatie niet meer.

"Transitiemanagement is dan nodig, wat zoveel inhoudt als een nieuwe vorm van governance waar het beleid aan co-productie en co-creatie doet in partnerschap met allerlei stakeholders." In dat proces bestaat de taak van de overheid niet uit plannen, sturen en controleren, maar wel uit begrijpen, leren, faciliteren, bijsturen en katalyseren.

"Essentieel is dat je weet waar je naar toe wil. Alleen het besef dat het huidige systeem niet goed is, volstaat niet", aldus Vervloet. Daarom werd in de VSDO een langetermijnvisie voor het voedselsysteem als denk- en werkkader opgesteld. Dat voedselsysteem moet tegen 2050 zorgen voor voldoende, veilige, evenwichtige, gezonde en betaalbare voeding voor alle wereldburgers. Die voedselproductie moet gebeuren met respect voor het principe van voedselsoevereniteit, voor de culturele eigenheid van voeding en in evenwicht met de beperkte milieugebruiksruimte. Bovendien moeten voedselvraag en -aanbod in evenwicht zijn met als basissysteem regionale voedselsystemen in een gesloten kringloop. Het recht op voedsel moet alleszins gegarandeerd worden. Voedselproductie mag geen afbreuk doen aan de ruimtelijke en milieukwaliteit van het landschap, maar moet die integendeel nog versterken. Net zoals regionale ontwikkeling van het voedselsysteem moet kunnen profiteren. Als belangrijke kenmerken worden ook waardige arbeidsomstandigheden, eerlijke prijzen en een waardig inkomen vooropgesteld. Daarbij aansluitend moet de eindprijs van het product een weerspiegeling zijn van alle sociale, milieu- en productiekosten.

De VSDO wijst op allerlei visievormingsinitiatieven waar duurzaamheid reeds de rode draad vormt. "Die initiatieven willen een kader creëren om naar synergieën te zoeken en bestaande beleidsinitiatieven te integreren", legt Vervloet uit. Bestaande beleidsacties die passen in de visie van een duurzaam voedselsysteem tegen 2050 zijn bijvoorbeeld het Vlaams actieplan Voeding en Beweging 2009-2015 dat de burgers betere voedingsgewoonten wil bijbrengen en hen wil aanzetten om meer te bewegen. Het derde programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling zal oplossingen formuleren voor het Vlaamse platteland.

Ook het nog op te starten transitienetwerk Landbouw & Voeding, net als overleg en samenwerking met en tussen stakeholders en duurzame landbouwinnovaties plaveien het pad voor het voedselsysteem richting 2050. Gesteund door de VSDO zal de overheid de kaart trekken van biolandbouw en duurzame zeevisserij, samenwerken met VLAM rond duurzame voedselconsumptie en het beperken van voedselverspilling en een lange termijn oplossing ambiëren voor de voedselprijzen met behulp van de gedragscode goede handelspraktijken aangezien de keten maar zo sterk is als de zwakste schakel. Tot slot is voor het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie een belangrijke taak weggelegd inde omschakeling naar een CO2-, water- en afvalneutrale voedingsnijverheid.

Meer info: [Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling & Visie 2050](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

f screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

in screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

@ screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

X screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

🦋 screenreader.visit us on our bluesky page:
<https://bsky.app/profile/viltnieuwsws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra